

Leerlijn maan voor technisch lezen in VLL kim-versie

Rosemarie Irausquin

In *Veilig leren lezen* volgen leerlingen van de ster- en de maan-aanpak de maan-lijn voor technisch lezen. In dit artikel vindt u een beschrijving van deze leerlijn en een overzicht van het aanbod per kern.

Veilig & vlot maan is het basismateriaal waarin de maan-lijn voor technisch lezen wordt aangeboden én geautomatiseerd (zie ook het artikel ‘Oefenen met Veilig & vlot: van lezersbelang!’). Deze leerlijn is ook verwerkt in de leesboekjes maan, maar loopt daar één kern achter. Dit zorgt ervoor dat de betreffende letters en woordtypen al bekend zijn op het moment dat zelfstandig gelezen teksten goed begrepen moeten worden. Verder is de maan-lijn voor technisch lezen ook verwerkt in de ster- en de maan-aanpak van de oefensoftware voor technisch lezen en spelling.

Uitdaging wordt geboden in de vorm van facultatieve ‘snuffelpagina’s’ in Veilig & vlot, waarin woordtypen verwerkt zijn die wat verder gaan dan de woordtypen die in de methode zijn aangeboden. Ook in de oefensoftware voor technisch lezen en spelling komen deze woordtypen voor in de vorm van keuzeopdrachten. De basisopdrachten volgen de leerlijn. Daarnaast zijn er in de software ook keuzeopdrachten opgenomen waarin bekende woordtypen voorkomen met letters die het kind extra blijkt te kennen naast de reeds in de methode aangeleerde letters.

Kern start tot en met kern 6

In de maan-lijn technisch lezen worden in kern start tot en met kern 6 de letters aangeleerd. Deze letters worden geoefend in eenlettergrepige, klankzuivere woorden van het type mk, km en mkm. Ook worden zinnen en teksten met deze woorden gelezen. De woorden ‘me’, ‘je’, ‘we’, ‘ze’, ‘te’ komen in kern 6 alleen aan de orde in zins- en tekstverband, nadat via instructie is kennisgemaakt met deze woorden. Het lidwoord ‘de’ wordt al in kern 3 aan-

buur
buurt ik kom vaak in die buurt.

tuur
stuur stuur jij dit met de post?

rug
brug die brug is heel hoog.

lieg
vlieg er zit een vlieg in mijn oog.

taart
staart de poes likt haar staart.

gas
gans de gans loopt naar de sloot.

Snuffelpagina uit Veilig & vlot maan kern 6.

geboden in zins- en tekstverband, omdat dit een zeer frequent woord is, dat nodig is voor het maken van goede zinnen. Dit geldt ook voor het lidwoord ‘het’. Verder wordt de ‘derdepersoons-t’ al in kern 3 gebruikt in zins- en tekstverband.

Het onderstaande schema biedt een overzicht van de letters die per kern worden aangeboden, en het bijbehorende structureerwoord dat daarbij dient als instap naar het ontdekken van de nieuwe klank en bijbehorende letter.

Overzicht maan-lijn kern start tot en met kern 6

	Letter	Structureerwoord
Kern start	i, k	ik
	m	kim
	s	sim
Kern 1	p	kip
	aa	aap
	r	raak
	e	rem
	v	vis
Kern 2	n	maan
	t	pet
	ee	meet
	b	been
	oo	boot
Kern 3	d	doos
	oe	doek
	z	zee
	ij	ijs
	h	haar
Kern 4	w	wip
	o	zon
	a	zak
	u	bus
	j	jas
Kern 5	eu	jeuk
	ie	ziek
	l	lijm
	ou	hout
	uu	vuur
Kern 6	g	mug
	au	saus
	ui	muis
	f	duif
	ei	geit

Overzicht maan-lijn kern 7 tot en met kern 11

In de kernen 7 tot en met 11 komen woorden met letterclusters en meerlettergrepige woorden aan de orde.

De voorbeeldwoorden in het overzicht hebben dezelfde lettermarkering als de woorden op de inslijppagina van Veilig & vlot.

	Woordtype	Voorbeeldwoorden
Kern 7	herhalen van mk-, km- en mkm-woorden met tweeteklinkers, uu/u, b/d	huil, boek, doek, put, muur
	tweelettergrepige samenstellingen (mkm-mkm)	voetbal, boomhut
	mkmm-woorden	kast, vals, berg, melk
	mmkm-woorden	stok, druif
	eenlettergrepige woorden beginnend met sch-	school
	eenlettergrepige woorden eindigend op -ng	lang, tong
	hoofdletters	Loes De broer van Rik heet Tim.

	Woordtype	Voorbeeldwoorden
Kern 8	mmkmm-woorden	kwast, sterk
	eenlettergrepige woorden eindigend op -b of op -d, inclusief clusterwoorden	web, krab, bed, hand, breed
	eenlettergrepige woorden eindigend op -nk	bank, drink, klank
	eenlettergrepige woorden eindigend op -ch(t)	toch, lach, acht, lucht
	eenlettergrepige woorden beginnend met schr-	schrik, schroef
	tweelettergrepige verkleinwoorden	huisje, boompje, tuintje
	eenlettergrepige woorden eindigend op -a, -o, -u	ja, zo, nu, sla

	Woordtype	Voorbeeldwoorden
Kern 9	tweelettergrepige samenstellingen met clusterwoorden	tuinstoel, stoelpoot, koelkast, schatkist, sporttas, wenskaart
	mmmkm- en mkmmm-woorden	straat, korst
	eenlettergrepige woorden eindigend op -aai, -ooi, -oei	haai, prooi, knoei
	tweelettergrepige woorden eindigend op -e, maar zonder -aai, -ooi, -oei, -ng, -nk (nog <i>niet</i> met open of gesloten lettergreep, zoals 'dikke' en 'rode')	goede, korte, ronde
	tweelettergrepige woorden zonder open lettergreep en zonder dubbele medeklinker in het midden	moeten, groeten, herten, staarten, mantel
	tweelettergrepige woorden met dubbele medeklinker	zitten, krullen
	tweelettergrepige woorden met voorvoegsel be-, ge-, ver-	betaal, gezin, vertel

	Woordtype	Voorbeeldwoorden
Kern 10	eenlettergrepige woorden op -eeuw, -ieuw, -uw	leeuw, nieuw, duw, schuw
	mkmmm-woorden	herfst, ergst, kortst
	tweelettergrepige woorden met open eerste lettergreep zonder cluster	koken, buren, tegel
	tweelettergrepige woorden met open eerste lettergreep en begincluster	slapen, dromen, braden, gluren
	herhaling van tweelettergrepige woorden	vallen, falen, groeten, kosten
	woorden van een of twee lettergrepen, met een bekende leesmoelijkheid (aai, ooi, oei, ng, nk, cht) op een andere positie dan de eindpositie	mooie, aaien, angst, wangen, zinken, langzaam, rechts
	tweelettergrepige woorden met een bekende leesmoelijkheid (uw, ieuw, eeuw) op een andere positie dan de eindpositie	duwen, ruwe, nieuwe, kieuwen, leeuwen

	Woordtype	Voorbeeldwoorden
Kern 11	tweelettergrepige woorden eindigend op -ig, -lijk	dertig, moeilijk
	tweelettergrepige woorden eindigend op -ing	paling, koning
	herhaling van tweelettergrepige woorden	
	drielettergrepige samenstellingen	appelmoes, boekenkast, inpakken, optillen
	drielettergrepige verkleinwoorden	bezoekje, probleempje, appeltje
	herhaling van twee- en drielettergrepige woorden	
	twee- en drielettergrepige woorden met voorvoegsel on-, ont- en drielettergrepige woorden met voorvoegsel be-, ge-, ver-	ongeluk, ontdekken, ontmoet, ontdek, bedoelen, gebeuren, vertellen